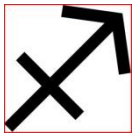
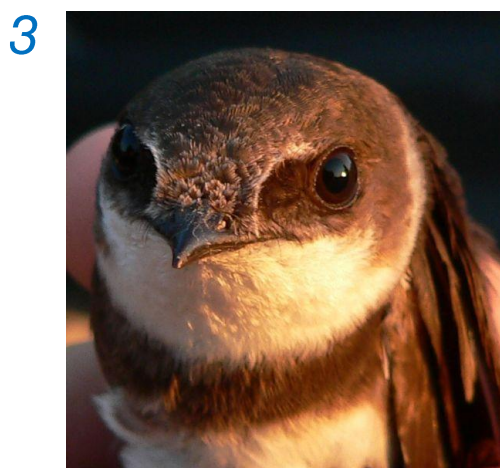

- 1 Millises tähtkujus paikneb Linnutee keskpunkt? Selles punktis asub tõenäoliselt supermassiivne must auk ning seal toimub väidetavalt „kosmiline kannibalism“, mille käigus Linnutee aja jooksul purustab ja neelab endasse märgatavalt väiksema massiga küsitava tähtkuju. Näete selle sodiaagi tähtkuju sümbolit.

- 2 Tsetsekärbes elutseb põhiliselt troopilises Aafrikas ja on muutunud kõikidele elusolenditele lausa nuhtluseks. Ta ründab igat liikuvat ja sooja objekti, isegi autosid. Tänu temale haigestub igal aastal tuhandeid koduloomi, aga ka inimesi ja metsloomi raskekujulisse unehaigusesse. Siiski on üks suur loom Aafrikas, keda tsetsekärbes kunagi ei ründa - inglise entomoloog Brady tegi kindlaks, et selle looma välimus ajab kärbsse segadusse. **Mis loom?**

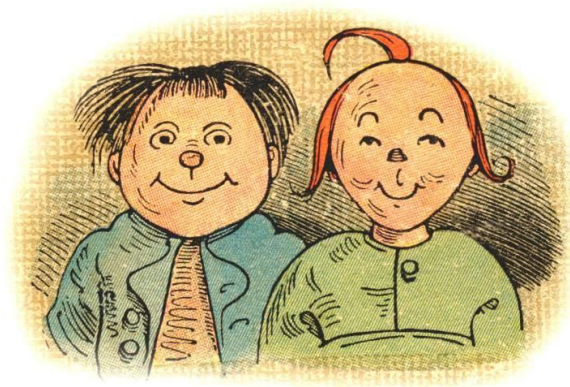

Pildilolevate lindude (*Riparia riparia*) arvukust on Eestis hinnatud 10-20 tuhandele paarile. Tema meeliselupaigaks on veekogude järsud kaldad, karjäärde perved ja kõikvõimalikud püstised seinad, kuhu on võimalik pesaargu uuristada. **Mis lind?**

- 4 “****phobia” on USA-s 1990. aastal valminud õuduskomöödia, kus Venetsueelast pärit “peategelane” satub ühte USA väikelinna, paaritub seal kohaliku tegelasega ja tekib hübriidrass, kes asub linnaelanikke hävitama. Filmi pealkirjaks oleva foobia all pidavat kannatama maailmas kõige enam inimesi. **Keda või mida nad siis kardavad?**

- 5 Need jutukangelased on läinud kirjanduslukku oma ulakustega. Nende viimane ulakus seisnes selles, et pärast viljaaita varjule pugemist hakkasid nad viljakottidesse auke löikama. Taluperemees Mecke aga avastas pahategijad, toppis nad kotti ja viis veskisse, kus nad jahvatatakse sõredaks jahuks. **Kuidas on nende kahe tegelase nimi?**

6

Selle Aafrika riigi territooriumi suuruseks on ca 1 800 000 ruutkilomeetrit, see teeb sellest pindalalt maailma suuruselt 17. riigi, elanikke on seal ligikaudu 6,4 miljonit. ÜRO andmetel ajavahemikus 2005-2010 oli selle riigi keskmine oodatav eluiga 74 aastat (Eestis oli see näitaja 71,4 aastat). Inimarengu indeks oli selles riigis 2010. aasta andmetel 0,755 (kõrgeim Aafrikas), võrdluseks: Eestis oli see 0,812 ning Lätis 0,769, Zimbabwe 0,140. **Mis riik?**

7

Seda linna on esmakordselt ajaloos nimetatud 1252. aastal. Linn olevat oma nime saanud kettidega kokku seotud palkidest kahel pool linna algset asupaika, nimi kõlab eesti keeles Linnalaid. Need tõkked pidid vaenlastele sulgema laevatee riigi südamikku. **Mis linn?**

8

Selles parlamendihoones, mida nimetatakse ka Valgeks Majaks, viidi aprillis 2011 aprillis läbi kurjade vaimude väljaajamise rituaal, mille käigus ohverdati seitse oinast. Parlamendi spiiker Ahmatbek Keldibekov teatas, et rituaali läbiviimiseks võeti iga parlamendiliikme palgast maha 700 sommi (umbes 10 eurot). Poliitiku sõnul kasutati vaid osa kogutud summast oinaste ostmiseks.

Ülejäänud läheb heategevuseks – vanade- ja

lastekodudele. Esialgu pole teada, kas on juba ka mingeid märke sellest, et parlamendihoones, kus on hiljuti toimunud mitmeid kaklusi, on õhkkond paranenud. **Millise riigi parlamendihoonest on jutt?** Näete ka riigilippu.

9

Selles pindalalt Eestist pisut üle 3 korra suuremas riigis elab 158 miljonit inimest. Rahvastiku tiheduselt jääb riik alla vaid Maltale ja Malediividele, kui linnriike mitte arvestada. Tegemist on suurima elanike arvuga riigiga, kellele pole ühtki olümpiakulda. **Mis riik?**

10

Mis bänd esineb?

11

Kes on see märtsis 16-aastaseks saanud Eesti meister?

12

Millise Eesti kihelkonna rahvarõivast demonstreerib Ruanda suursaadik Immaculu Uuanyiligria? Tegu on ühe maakonna lääneservas asuva kihelkonna rõivastega. Kihelkond on oma nime saanud naispühakult, kes piinati surnuks piinarattal. Katkist piinaratast on kujutatud ka samanimelise valla vapil. Õige maakond annab 1 p.

13

Selle 1993-1998 eetris olnud lastesaate tegelase sünnipäevapeole klubisse Hollywood kogunes tema populaarsuse tippajal 1996. aastal 1600 last. Mis tegelane?

14

Renato Lindmets on Eestis sündinud, kuid lapsepõlves USAsse kolinud korvpallur. Aastal 2010 tuli ta 26-aastasena tagasi Eestisse ning hakkas sügisel mängima Rakvere Tarvas. Poole hooaja pealt lahkus ta aga Rakverest ning võitis oma uue meeskonnaga *Stjarnan* 2011 a. aprillis hõbemedali ühe teise riigi meistrivõistlustelt. Võistkonna kodulinnaks on Garðabær ja korvpall on sealses keeles *körfubolti*. Millises riigi korvpalliliigas võitis Renato Lindmets hõbemedali? Näete klubi *Stjarnan* embleemi.

15

Eesti vanim eraväljaandena ilmuv ajaleht ilmub oktoobrist 1988. Kuni 1999 oli peatoimetajaks Mart Juur, seejärel Allan Hmelnitski jt., praegu Anne-Mai Alver. Ajaleht ilmub kord nädalas reedeti. Mis ajaleht?

16

Selle mündi peal olevat isikut loetakse Vana-Egiptuse viimaseks vaaraoks. Tema järjenumbr oli VII ning ta kuulus Ptolemaioste dünastiasse. Tema isa oli Ptolemaios XII ning kaasvalitsejad algul tema vennad Ptolemaios XIII ja Ptolemaios XIV. Tema elutee lõppes aastal 30 e.Kr. **Kes?**

17

Mis riigi jagamist kolmeks osaks (Põhja-***, Lõuna-*** riigiks ja rahvusvaheliseks tsooniks) nägi ette nn. Morgenthau plaan? Plaani koostas Henry Morgenthau, keda näete ka pildil.

18

Kes oli see Sumeri kuningas, Uruki linna valitseja 2500 aastat enne Kristust, kes Sumeri valitsejate nimekirja uskudes valitses 126 aastat? Koos oma sõbra Enkiduga tappis ta koletise Humbaba ning püüdis seejärel leida surematuse saladust. Tema nime kandev eepos on eesti keeles ilmunud Boris Kaburi tõlkes 1994 ja Amar Annuse tõlkes 2010.

19

Näete aastail 1830-1858 eksisteerinud Uus-Granada vabariigi vappi. 1858-1863 eksisteeris riik Granada Konföderatsiooni (Confederación Granadina) nime all. **Mis nime kannab see riik alates 1863. aastast?**

20

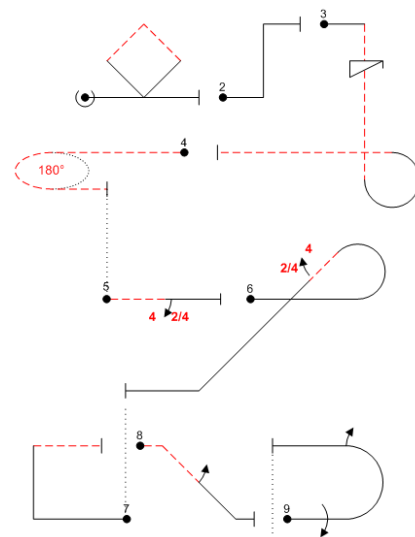
Pildil on Austria allveelaevakomandör Georg Ludwig von *** (all paremal) oma perega. Lahinguteenete eest I maailmasõjas pälvis ta Maria Theresia ordeni. 1938 põgenes perekond natside eest USA-sse. **Kuidas kõlab nende perekonnanimi?** Vihjeks kuulete muusikat, helitöö pealkirja eest saate 1 punkti.

21 Pildil olevad joonised pärinevad Aresti kataloogist, mis sai oma nime Hispaania koloneli José Luis Aresti Aguirre (1919–2003) järgi. Neid kasutati esmakordselt 1964. aastal FAI korraldatud spordimängudel. Spordialaliit FAI on Rahvusvahelise Olümpiakomitee liige, kuigi tema alasid OM-I kavas ei ole.

Mis spordialaga seostuvad need skeemid?

Abi on ehk ka FAI embleemist.

22 Peaaegu eranditult kõigi traditsiooniliste mootorisportialade puhul on võitja see, kes jõuab kõige kiiremini startist finišisse. See spordiala erineb teistest selgelt – stopperid visatakse selle uue ja ekstreemse autosportiala võistlejate rajale pääsedes nurka. Siin saavad otsustavaks stiil ja äärmuslikkuseni viidud auto käsitlemise oskus. Spordiala põhiline mõte on: läbida tagaveolise autoga eelnevalt määratletud asfalteeritud kurviline võistlusrada võimalikult suure libisemisnurgaga ilma, et libisemine kordagi soorituse ajal katkeks. Sooritust hindavad võistluse kohtunikud, kes hindavad libisemisnurka, kiirust ja ettemääratud trajektooriga püsimist. **Millist nime kannab see Jaapani mägitelgelt pärinev, kuid nüüdseks ka Eestisse jõudnud mootorisportiala?**

23 2010. aasta jooksul hüppas see suusahüppaja 23 võistlusel 45 hüppega kokku 6341 m. Seejuures tuli ta aasta jooksul kahekordseks olümpiavõitjaks ja MK-sarja üldvõitjaks.

Kes on see Harry Potteriks kutsutud sportlane?

24

Jalgpalliklubi Club América on võitnud 10 oma riigi meistritiitlit – ühe vähem kui tema peakonkurent. Klubi 1966. aastal valminud kodustaadion mahutab 105 000 pealtvaatajat ja see on ainus maailmas, kus on peetud kaks MM-finaali. Samal staadionil lõi Maradona inglastele „jumala käega“ oma kuulsaima värava. **Mis linnas see staadion asub?**

25 Küsitav naine tõusis hiljuti taas eesti meedia huviorbiiti seoses Mati Alaverile tehtud ettepanekuga asuda Venemaa murdmaasuusakoondise peatreeneriks. Samamoodi figureeris tema nimi ajalehtedes 1990ndatel, kui olümpiamängudelt kogunes murdmaasuusatamises kolm kulda, nendele lisandusid loendamatud maailmameistritiitlid. Ka tema kunagine abikaasa (kelle nime ta kannab) oli suusaspordlane, kes ka ise olümpial käinud. **Kes?**

26

Mille versioonid on Red Hat, Yellow Dog ja Mandriva?

27

Venkatraman Ramakrishnan Cambridge'i ülikoolist on viimane eurooplane, kes pälvis Nobeli preemia alal, millele on ÜRO poolt ametlikult pühendatud 2011. aasta. Selle aasta deviisiks on „*** - meie elu, meie tulevik“. **Mis sõna sobib tärnide asemele?**

28

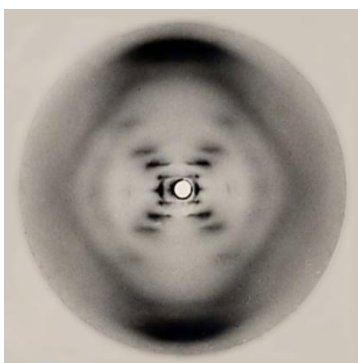
Maailma suurim tööandja on 1962. aastal asutatud USA firma 2,1 miljoni töötajaga 15 riigis. 2000-ndatel loobuti äritegevusest Koreas ja Saksamaal, ka Venemaal on tegevus peatatud, kuigi üritati kolme projektiga: „Karussell“, „Lenta“ ja viimati „Kopeika“. Näete üht osa firma uuest logost. Teise osa moodustab helesinine firma nimi. **Mis firma?**

29

Küsitava linnu nimeline USA firma on maailma suurim külmutatud toidu (eelkõige pizza ning jäätise) pakkuja. Sama linnu (ja samuti saksakeelne) nimi sisaldub pliiatseid jm. bürootarbeid tootva firma nimes, mis sisaldab ka teist poolt – Stabilo. **Mis lind?** Võite vastata nii eesti kui saksa keeles.

30

See Rosalind Franklini poolt 1952. aastal röntgenstruktuuranalüüsi kasutades saadud pilt oli suur samm edasi ühe molekuli struktuuri mõistmisel. **Mis molekul on pildil?**

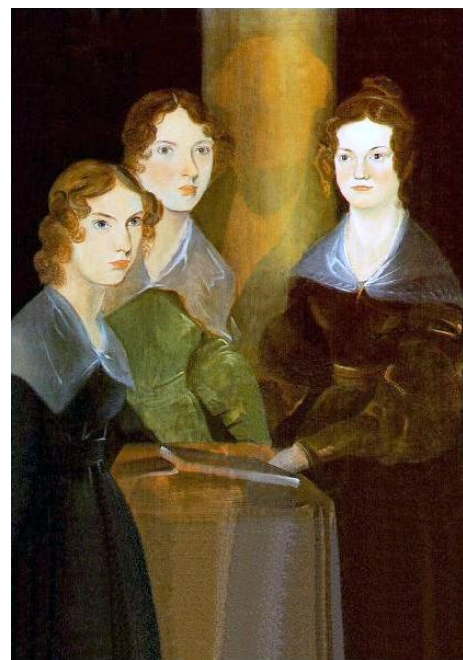
- 31** Selle 1980. aastal valminud psühholoogilise õudusfilmi peategelast Jack Torrance'i kehastab Jack Nicholson. Jack Torrance võtab vastu töö ühe uhke mägihotelli talvevahina, seetõttu peab ta oma perekonnaga selles veetma 5 kuud ilma kokkupuudeteta välismaailmaga (neil on küll televiisor ja raadioside). Esialgu kulgeb kõik hästi, aga pikapeale kaotavad filmi tegelased kontrolli olukorra üle. Film põhineb Stephen Kingi raamatul, režissööriks on Stanley Kubrick. **Mis film?**

32**Kes on pildil?**Naine elas 1901-
1992, mees
1889-1977.

- 33** Selle kirjaniku tõsielul põhinevate raamatute peamiseks teemadeks on mägironimine ja inimvõimete piiride kompamine. Tema tuntumad teosed on „Into the thin air“ („Hõredasse õhku“) ja „Into the wild“ („Üksindusse“). „Hõredasse õhku“ on jutustus Mount Everesti ajaloo kõige ohvriterikkamast hooajast, küsitav ise oli samal aastal ühes tipputõusjate rühmas, millest paljud hukkusid, kaasaratud ekspeditsiooni juht. Raamatu „Into the wild“ põhjal on tehtud film. See räägib jõukast perest pärita Ameerika noormehest Christopher McCandlessist, kes lahku oma turvalisest kodust, annetab oma raha heategevuseks ja läheb Alaskale puuduliku moonavaruga rändama. Retk lõppeb traagiliselt, noormees hukkub, olles eelnevalt pikalt nälginud. **Kes on kirjanik?**

34

Sellel 1834. aastal maalitud pildil on kolm õde, kes on esinenud varjunimede Currer Bell, Ellis Bell ja Acton Bell all. Üks õdedest on seotud paigaga, mida eesti keeles kutsutakse Vihurimäeks.
Mis perekonnanime all on nad tuntud?

- 35** Kes esineb?

- 36 Küsitav eesti režissöör tegi 2011. a. ajalugu, kui tema lühifilm "Pihtimus" ("The Confession") kandideeris Oscarile. Lootused olid kõrgel, sest sama film juba oli võitnud 2010. a. välismaise filmi kategoorias tudengifilmide Oscari, kuid filmimaailma ihaldatuim auhind jäi seekord siiski saamata. **Kes?**

- 37 Kaht enimmängitud monoetendust Eesti teatris on kumbagi etendatud tänaseks 201 korda. Marje Metsurit „Rästiku pihtimuses“ me enam laval ei näe, küll aga tegelast nimega Mauno. **Kes mängib Maunut ja mis on selle Andrus Kivirähu tüki pealkiri?**

- 38 Näete skulptor Olav Männi kompositsiooni. **Keda on skulptor kujutanud?** See kangelane esineb nii Charles Perrault' kui vendade Grimmide loomingus. Prantslastele on ta Cendrillon, leedu keeles kõlaks Pelene, ungarlastel aga Hamupipõke, norrakatel Askepott, baskidel Errauskine, katalaanidel La Venta focs, türklastel Külkedisi. Sellenimeline Rossini ooper on praegu „Estonia“ mängukavas.

- 39 Galakontserti Eesti Muusikaauhinnad 2011 peategelaseks tõusis Lenna, kes tuli esimeseks neljas kategoorias. Kaugele ei jäänud aga maha üks eesti bänd, kes noppis esikoha auhinnad kolmes kategoorias: "Aasta rokkartist", "Aasta ansambel" ja "Aasta album" (albumi "Jälgede jälgedes" eest). **Mis bänd?**

- 40 **Kes on see eesti kunsti Grand Old Man?**

41

Paremal on ühe maailmakuulsa kunstniku autoportree, vasakul maal, mille ta tegi oma heategijast, paavst Julius II-st. **Kes on kunstnik?**

42 Selle pilli nimetus kõlab paljudes euroopa keeltes sarnaselt ja tuleneb araabiakeelsest sõnast *al ud*, mis tähendab tõlkes "puu"; küll on ladina keeles küsitava pilli nimi *testudo* ja tähendab hoopis kilpkonna. Pill jõudis Euroopasse just Araabiast ning oli renessansiajastul üks populaarsemaid instrumente. **Mis muusikainstrument?**

43 **Kes on fotodel?**
Vasakpoolsel fotol on rolli eest filmis „Must luik“ Oscari pälvinud näitlejatar.

44

Pildil on Alice Tully Hall – osa ühest New Yorgis asuvast maailma prestiižsemast muusikakoolist. 2005. a valiti saja aasta parima lõpetaja hulka ka üks eestlane: klaverivabrik "Estonia" omanik Indrek Laul. **Mis kool?**

45 1837-39 elas ja töötas küsitav Saksa helilooja Riias, kus valmis suures osas ka tema esimene edukas ooper „Rienzi“. Ta oli sunnitud sealt lahkuma, kui oli kaotanud muusikajuhi koha kohalikus ooperiteatris, peamiseks põhjuseks oli siiski asjaolu, et tal olid Riias väga suured võlad. 1839-42 elas ta Pariisis, kus pidi võlgade pärast isegi mõnda aega vangis istuma. Kuulete tema loomingust üht näidet. **Kellest on jutt?**

46 Kes on see mees?

47 See nimi tähistab nii rahvusparki Tansaania kui optikafirmale Bushnell kuuluvat eriliste päikesepriilide kaubamärki. Selle kasutajate hulgas on ka paavst Benedictus XVI. **Mis nimi?**

48 Kes on fotol olev mitmekülgne inimene, kes soovib järgmistel taliolümpiamängudel Sotšis esindada Tai Kuningriiki mäesuusatamises?

49 Mis aasta?

- krooniti Inglismaa ja Iirimaa kuningas Charles II;
- Laiuse kihelkonnas Kärde mõisas sõlmiti Rootsi ja Venemaa vahel rahuleping, millega Rootsi sai tagasi Ida-Eesti ja Ida-Läti alad;
- Stockholmis lastakse välja esimesed tänapäevased pangatähed;
- peale oma mentori Mazarini surma hakkab Prantsusmaa kuningas Louis XIV valitsema iseseisvalt;
- Pariisi ligidal Versailles'is algas Euroopa suurima lossi- ja pargiansambli ehitus;
- inglise teadlane Robert Boyle andis välja teose „Skeptiline keemik“, milles avaldas tänapäevased elemendi, leelise ja happe mõisted.

50

Ajakiri "Time" esikaas Teise maailmasõja päevilt. Kes on kaanel olev mees (1906-1975)? Vihjeks kuulete muusikat.

1		Ambur	26		Linux
2		sebra	27	€	keemia
3		kaldapääsuke	28		Wal-Mart
4		ämblik	29		luik (Schwan)
5	€	Max ja Moritz	30		DNA
6		Liibüa	31		The Shining
7	€	Stockholm	32		Marlene Dietrich, Charlie Chaplin
8		Kõrgõzstan	33		Jon Krakauer
9		Bangladesh	34	€	Brontë
10		Sõpruse puistee	35		Calvin Harris
11		Gerli Liinamäe	36		Tanel Toom
12		Kadrina (Lääne-Virumaa)	37		Tõnu Oja, Aabitsakukk
13		Otto-Triin	38		Tuhkatriinu
14		Island	39		Ultima Thule
15		Nelli Teataja	40		Leonhard Lapin
16		Kleopatra	41	€	Raffael
17	€	Saksamaa	42		lauto
18		Gilgameš	43		Natalie Portman, Jim Carrey
19		Kolumbia	44		Juilliard
20	€	von Trapp	45	€	Richard Wagner
21		vigurlend	46	€	Lembit Lõhmus
22		drifting	47		Serengeti
23	€	Simon Amman	48		Vanessa Mae
24		Mexico City	49		1661
25		Jelena Välbe	50		Dmitri Šostakovitš

Euroarvestus: 5, 7, 17, 20, 23, 27, 34, 41, 45, 46

Küsimuste autorid:

Madis Hurt
Kaspar Kask
Aare Olander
Indrek Salis
Vaido Salis
Ants Siim
Tenno Sivadi